

Allah'ın ibadetlerimize ne ihtiyacı var?

Allah'ın İbadetlerimize Ne İhtiyacı Var? Bu soruyu insana sorduran şey aslında şudur? İnsan, içinde yaşadığı dünyada **sebe-sonuç ilişkileriyle çevrilidir.**

İnsan her şeyi şöyle öğrenir: Karnı acıktığı için yemek yer. Para kazanmak için çalışır. Bir fayda için adım atar. İnsan bir şey ister çünkü: Ya bir şeyi yoktur, ya bir ihtiyacı vardır, ya bir menfaati vardır. İnsan Allah'ı anlamaya çalışırken, farkında olmadan **O'nu kendine kıyas eder. Ama bu çok tehlikeli bir kıyastır.**

Allah; Sonsuz, sınırsız ve eksiksizdir. İnsan ise sonlu, sınırlı ve eksiktir. Demek sorun Allah'ı tanımamaktır. Ve onu tanıırken zihnin kıyaslarına değil, vahyin rehberliğine dayanmak gerekir. O kendisini nasıl tanıttıysa öyle kabul etmektir. Bu

yüzden Kur'an'da **لَيْسَ كَمِثْلِهِ شَيْءٌ** buyrulur: **“O'nun benzeri hiçbir şey yoktur.”** Denilir. Ta ki zihinler mahluku Halıka kıyas etmesin ve bu hataya düşmesin.

Evet şöyle düşünelim. Güneş aynalarda tecelli edip onları aydınlatırken ve ısıtırken ne güneşin kendisi için ne de sıfatları hükmündeki ısı, ışığı, renkleri için bir ihtiyaç düşünülemez. Yani, güneş aynalarda tecelli etse de etmese de kemâli, güzelliği zâtında ne ise odur.

Âynalar olmasa onun kemâlinde bir noksanlık olmayacağı, gibi, âynaların olması da onun cemâl ve kemâlini artırmaz. Güneşin ısı ve ışığını tecelli ettirmesindeki bütün fayda ve menfaat ancak aynalara aittir. Onlar karanlıktan kurtulup, nura kavuşmakta güneşe muhtaçtırlar. Yoksa güneş için onların karanlıkta kalmalarıyla, aydınlanmaları arasında bir fark yoktur. Yani, onların karanlıkta kalması, güneşin kemâli için bir noksanlık olmadığı gibi, aydınlanmaları da onun kemâline bir fazlalık getirmez.

Şimdi bu aynalar akıl ve şuur sahibi olsalar, onlar güneşi tanımakla, sevmekle ve onu sena etmekle güneşin kemâline ne katabilirler; onun hangi ihtiyacını görebilirler? Yahut güneşe isyan ile onun şanına ne noksanlık getirebilirler. Meselâ, güneşin bitkilere ve hayvanlara ışık vermesinde kendisinin ne menfaati olabilir? Vermemesinde onun için ne noksanlık düşünülebilir? Elbette zarar da menfaat de ancak güneşten istifade edenlere aittir.

Ganiyy-i Mutlak olan Cenâb-ı Hakk'ın da bu kâinatı ve içindeki varlıkları yaratması, -hâşâ- ihtiyacından değildir. Bunları yaratmakla O'nun zât ve sıfatlarının kemâlinde bir fazlalaşma olduğu düşünülemez; yaratmasaydı da sonsuz kemâlinde hiçbir noksanlık olmazdı. Evet, mahlûkatın yaratılması ile ortaya çıkan bütün kemâller, cemâller, fayda ve güzellikler o mahlûklara aittir.

Öyle ise, tam istiğna, ancak Allah'a mahsustur, ihtiyaç ise mahlûkların tarafındadır. Allahü Azîmüştân'ın yoktan yarattığı şu mahlûkatına muhtaç olması düşünülemez.

Cenâb-ı Hak, mahlûkatın hiçbir kazancına, emeğine, ibadetine muhtaç değildir.

Yani, kendileri muhtaç olan o varlıklar sonsuz zenginliğin sahibi olan Zat'ın hangi işini yapmaktadırlar?

Allah, onların yemesine, içmesine, doğmasına veya ölmesine mi muhtaçtır?

Balıklar yüzmeleriyle, kuşlar uçmalarıyla, hayvanlar büyüüp çoğalmalarıyla ya da insanlar bilimsel keşifleri ve ilerlemeleriyle bu kâinatın hangi eksikliğini tamamlamakta ve -hâşâ- Allah'ın hangi ihtiyacını karşılamaktadır?

İnsanlar günde bir saat Allah'ın huzurunda namaza durmakla yahut O'nun bahşettiği maldan zekât ve sadakalarını vermekle veya ramazanda bir ay aç kalmakla O Ganiyy-i Mutlak'a nasıl ve ne gibi bir yardımda bulunmakta ve O'nun -hâşâ- hangi ihtiyacını görmektedirler?

O Rabb-i Celil'in kemâl ve cemâline, izzet ve azametine, kudret ve haşmetine -hâşâ- bir ziyadelik mi getirmektedirler?

Cenâb-ı Hak her şeyden müstağnidir; kâinatın varlığı ya da yokluğu O'nun açısından bir fark oluşturmaz, yani O'nun için eşittir. Ancak yaratılmışlar için durum böyle değildir; varlık ve yokluk onlar açısından aynı değildir. Yani, mümkün varlıkların yokluk yerine varlık âlemine çıkması, onların yararına sonsuz derecede daha iyidir. Çünkü yokluk tamamen bir şer, varlık ise mutlak hayır, şeref ve mükemmelliktir. Bu sebeple, mahlûkatın yaratılmasındaki tüm iyilikler, faydalar ve kazançlar onların kendisine aittir.

Allah Teâlâ, bu yaratılmışlara yönelik olan bu maslahatlar ve faydalar dolayısıyla onları yoklukta bırakmamış, kendi lütuf ve keremi ile varlık âlemine çıkarmıştır. Yani, onlar için şer olan yokluğu değil, hayır olan varlığı dilemiştir.

يَا أَيُّهَا النَّاسُ أَنْتُمُ الْفُقَرَاءُ إِلَى اللَّهِ؟

Ey insanlar! Siz Allah'a muhtaçsınız.

وَاللَّهُ هُوَ الْغَنِيُّ الْحَمِيدُ؟

Allah ise hiçbir şeye ihtiyacı olmayan, övgüye layık olandır. (Fâtır Suresi 15. Ayet)

فَإِنَّ اللَّهَ غَنِيٌّ عَنِ الْعَالَمِينَ؟ (Âl-i İmrân, 3/97)

İşte bu ayetlerde bildirildiği gibi, Cenâb-ı Hak âlemlerin hiçbir şeyine muhtaç değildir. Zatındaki sonsuz kemâlinin, izzet ve azametinin daha üstünde bir derece, bir mertebe yoktur ki âlemleri yaratmakla -hâşâ- kemâlini artırarak o dereceye varmış olsun.

Es- Samed olan Rabbimizin hiçbir şeye muhtaç olmadığını böylece anladıktan sonra bu kâinatın yaratılmasındaki en önemli gaye ise şudur.

Allah Teâlâ'nın kendi manevî cemâl ve kemâlini, yâni kudretinin harikalarını, zenginliğinin genişliğini, ihsanının meyvelerini, şefkat ve merhametinin tecellilerini kainattaki varlık âynalarında bizzat görmek istemesidir. Haşa bu bir ihtiyaç değil bir iradedir. Bizler için genelde isteklerimiz bir ihtiyacın tezahürü olması sebebiyle kendimizi Halıkımızın sıfatlarıyla karıştırıyoruz ve bu istek ve iradenin bir ihtiyaç olduğu yanılgısına düşüyoruz. Halbuki her istek ve irade bir ihtiyacın neticesi değildir.

İnsanın zihin yapısı şöyle işler: Biz bir şeyi **isteyerek** yaparız çünkü **muhtacız**. Allah **diler** ve yaratır ama biz zannederiz ki **O da muhtaç**. Halbuki arada uçurum vardır.

Bizde irade **ihtiyacın kölesidir**, Allah'ta irade **izzetin yansımasıdır**. Yaratmak haşa bir ihtiyaç değil, bir iradedir.

Mesela, bir doktor lütuf ve merhametiyle, hastaları ücretsiz tedavi etse, o hastalar diyebilirler mi ki bu doktorun bizi tedavi etmeye ne ihtiyacı var? Elbette diyemezler.

Cömert bir zat fakirlere ve muhtaçlara ihsan etse onları yedirip giydirse o muhtaçlar diyebilirler mi ki bu zatın bizi doyurmaya ne ihtiyacı var?.. Elbette diyemezler. Yav onun ihtiyacı yok senin ihtiyacın var.

Kuvvetli bir adam mazlumları ve zayıfları korusa muhafaza etse o zayıflar diyebilirler mi ki bu zatın bizi korumaya ne ihtiyacı var?.. Elbette diyemezler.

Evet sonsuz cemâl ve kemâlin neye ihtiyacı olabilir ki. Sonsuz iradesi bu yönde tecelli etmiş ve şu âlemi yaratmayı murad etmiştir.

İnsanı yokluktan varlığa çıkararak, ona hayat bahşeden, insanlık şerefini veren, akıl ve idrakle tüm yaratılmışların üzerine yüce bir makam lütfeden ve onun için sonsuz nimetlerle dolu Cenneti hazırlayan bir **Sultan-ı Ezel ve Ebed** elbette bu âciz, zelîl ve miskin insanın değil ibadetine -hâşâ- hiçbir şeye ihtiyacı yoktur.

Bütün varlıklar O'na ibadet etseler O'nun kemâli zerre kadar artmayacağı gibi, O'na isyan etseler O'nun izzet ve kemâlini zerre kadar noksanlık gelmez. Bunlar olsun veya olmasın. O, her hâlükârda hamd ü senaya lâyıık, eşi, misâli, dengi olmayan bir Mâbud-u Mutlak'tır.